

GOSPODARENJE OTPADOM I ZAŠTITA OKOLIŠA

CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM je neizostavan dio cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

➔ Presudom Visokog upravnog suda potvrđeno da je projekt izgradnje Centra za gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji u skladu sa svim propisima.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske odbio je žalbe Udruge za zaštitu prirode, okoliša i održivi razvoj - Sunce, Udruge Krizni Eko Kaštelanski Stožer - KEKS i Općine Unešić kao neosnovane te je potvrdio presudu Upravnog suda u Splitu iz svibnja 2019., čime je dovršen četverogodišnji sudski postupak kojim su tužitelji tražili poništenje Rješenja tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša i energetike iz 2017., a po kojem za izmjenu zahvata Centra za gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Centar, SDŽ) nije potrebno provesti novu procjenu utjecaja na okoliš.

Visoki upravni sud ocijenio je, naime, da žalbeni razlozi udruga i Općine Unešić na presudi Upravnog suda nisu doveli u sumnju pravilnost i zakonitost presude u prvostupanjskom postupku, čime je još jednom potvrđeno kako je Ministarstvo navedeno Rješenje donijelo u skladu s propisima, a na temelju mišljenja izdanih od strane nadležnih tijela.

Tijela koja su sudjelovala u postupku 2017.: Uprava za zaštitu prirode, Sektor za održivo gospodarenje otpadom, planove, programe i informacijski sustav, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Uprava za unaprjeđenje zdravlja Ministarstva zdravstva, Uprava vodnog gospodarstva Ministarstva poljoprivrede, Upravni odjel za komunalne poslove, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije i Općina Lećevica.

Tijek postupka

Godine 2006. za Centar na lokaciji u Kladnjicama u Općini Lećevica proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš (PUO) te je, na temelju mišljenja nadležnih tijela, doneseno Rješenje da je zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša. Potom je, na te-

melju Elaborata zaštite okoliša 2017. proveden postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš (OPUO) izmjene zahvata Centra. Oba postupka su provedena uz sudjelovanje javnosti. Naime, novi Zakon o održivom gospodarenju otpadom iz 2013. je obvezao jedinice lokalne samouprave da na svojim područjima osiguraju uvjete za izdvajanje najmanje 50 % otpada za ponovnu uporabu i reciklažu, zbog čega dolazi do smanjenja količine otpada koja preostaje za obradu u Centru

u odnosu na zahvat za kojega je provedena PUO 2006. Stoga je bilo potrebno izmijeniti projekt iz 2006. tako da se smanje kapaciteti postrojenja i odlagališta u Centru, a zbog izmjena koje idu u smjeru smanjenja opterećenja okoliša Ministarstvo je ocijenilo da nema potrebe provesti novu procjenu utjecaja na okoliš, što su dva upravna suda svojim presudama i potvrdila.

Odlagališta danas

U oba navedena postupka udruga i Općina Unešić su tvrdili

kako je Centar neprihvatljiv za okoliš i zdravlje ljudi jer će njegove otpadne vode onečistiti čiste podzemne vode koje teku ispod lokacije i završavaju na izvorima u Splitsko-dalmatinskoj i Šibensko-kninskoj županiji.

Centar za gospodarenje otpadom

Time su Centar neispravno poistovjećivali s dugogodišnjim odlagalištima na kojima se otpad samo odlaže bez ikakvih mjera zaštite okoliša, što znači da se u

nekontroliranim uvjetima odvijaju razgradnja biorazgradivog otpada, procjedne vode prodiru u podzemlje, a otpadni plinovi se šire zrakom te stoga izravno i dugoročno negativno utječu na sve sastavnice okoliša. Međutim, prema pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Europske unije koncept „deponija“, odnosno s propisima neusklađenih odlagališta davno je zabranjen te se Centar, kao složeni sustav postrojenja za obradu otpada prije odlaganja i uređenim odlagalištem, s njima

nikako ne može poistovjetiti. U Centrima se, naime, miješani komunalni otpad koji nastane od otpada koji se u gradovima i općinama ne odvoji kao otpad za reciklažu, zaprima i obrađuje u zatvorenim postrojenjima, dakle bez mogućnosti širenja mirisa, prašine, buke i tekućina u okoliš. Mehaničkom obradom se iz njega izdvajaju komponente za reciklažu i energetsku uporabu, a biološkom obradom se ostatak u potpunosti inertizira (stabilizira). Stoga se tek takav, mehaničko-biolo-

ki obrađen otpad smije odložiti na odlagalište u sklopu Centra, jer je mogućnost njegovog utjecaja na okoliš svedena na minimum ili je nema.

Zašto Centar ne može ugroziti podzemne vode, a time i zdravlje ljudi u Dalmaciji?

Projektiranjem i građenjem Centra u skladu s propisima osigurava se vodonepropusnost svih podloga, sakupljanje i pročišćavanje otpadnog zraka prije ispuštanja u okoliš, kao i sakupljanje i obrada svih otpadnih voda. U Centru će se tako sve nastale otpadne vode kontinuirano sakupljati i odvoditi u uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, a produkti pročišćavanja će se otpremati izvan Centra. Bez mogućnosti ispuštanja otpadnih voda nema niti mogućnosti stvaranja kontakta s podzemnom vodom pa time niti mogućnosti pronosa onečišćujućih tvari do izvorišta pitke vode.

Svaka etapa projekta prae-na je izdavanjem pripadajuće dozvole: lokacijske, građevinske, uporabne, kao i rješenja o prihvatljivosti zahvata, okolišne dozvole i drugih odobrenja.

Život i rad na kršu

Brojna istraživanja provedena

i u vrijeme niskih i u vrijeme velikih voda, s mikrolokacije Centra ili u širem području, dokazala su isto – da je lokacija Centra smještena u IV. Zoni sanitarne zaštite izvorišta Jadra i Žrnovnice, gdje je dozvoljena izgradnja Centra uz primjenu mjera iz područja gospodarenja otpadom. Stoga je projektno-tehničkom dokumentacijom predviđeno ispunjavanje svih zahtjeva za IV. Zonu sanitarne zaštite koji se odnose na planiranje izgradnje vodonepropusnih površina i zabranu ispuštanja bilo koje vrste otpadnih voda. Osiguranje svih zahtijevanih uvjeta je prikazano u svim izrađenim dokumentima, a to je omogućilo Ministarstvu donošenje Rješenja 2006. i 2017. godine te ishođenje lokacijske dozvole.

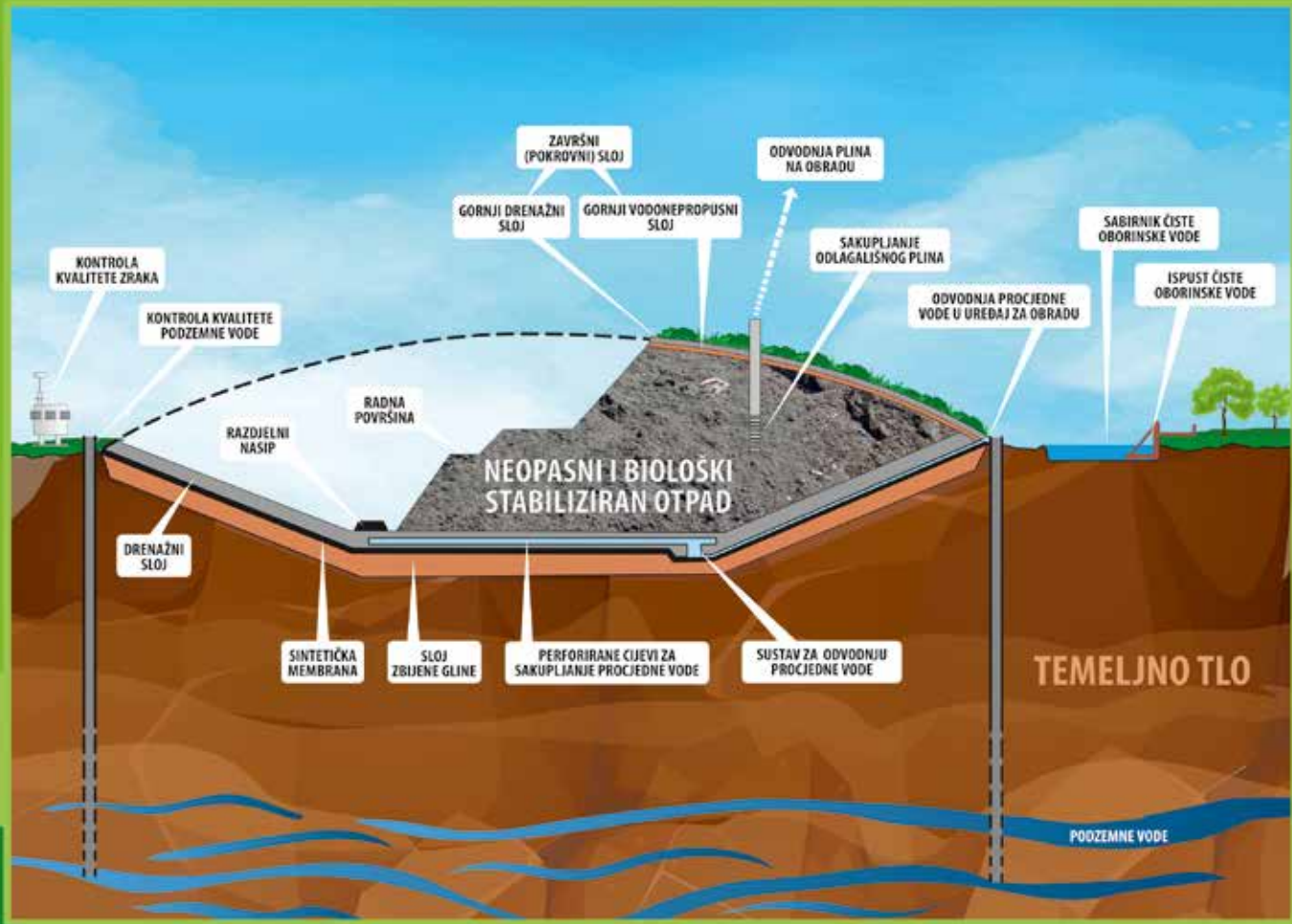
Treba spomenuti da se na kršu i danas živi i provode gospodarske aktivnosti, a većinom bez ikakvih mjera zaštite okoliša, posebno podzemnih voda. Na primjer, velik dio stanovništva još uvijek nema riješeno pitanje kanalizacije, tako da se otpadne vode iz kućanstava izravno otpuštaju u podzemlje, kao što i kiša u podzemlje ispire opasne tvari s poljoprivrednih površina i divljih odlagališta. Uskladi-vanje ovog dijela života i radana kršu u skladu s propisima je tek na pomolu.

Osim unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom i kvalitete okoliša (jer će se s otvaranjem Centra zatvoriti i sanirati sva neusklađena odlagališta u županiji), važno je spomenuti i kako projekt izgradnje Centra podrazumijeva izgradnju infrastrukture potrebne za njegov rad, uključujući ceste te vodovodnu, električnu i telekomunikacijsku infrastrukturu, od koje će imati koristi i sva okolna mjesta.

Zaključno

Pripremom i provedbom projekta izgradnje Centra za gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji upravlja cijeli niz visokoobrazovanih stručnjaka iz mnogobrojnih područja, u suradnji s vanjskim ovlaštenim stručnjacima i nadležnim institucijama. Osim toga, projekt je označen kao projekt od važnosti za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i u županiji i na nacionalnoj razini. Ukupna vrijednost projekta je 611.419.690,00 kuna od čega su bespovratna sredstva EU potpore 322.498.130,90 kuna. Projekt sufinanciraju Europske unija bespovratnim sredstvima iz Kohezijskog fonda (71,0146199% ukupno prihvatljivih troškova) Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (18,9853801%) te Splitsko-dalmatinska županija (10%), što dodatno potvrđuje njegovu važnost te usklađenost sa svim pozitivnim propisima. Uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom omogućava izgradnja infrastrukture za gospodarenja otpadom – od reciklažnih dvorišta, kompostana, sortirnice, itd. do Centra, a za njegovo puno funkcioniranje neophodan je aktivan angažman svih građana. Dakle, SVI smo pozvani! Više informacija na: www.rcco.hr

ODLAGALIŠTE NEOPASNOG OTPADA

REGIONALNI CENTAR ČISTOG OKOLIŠA d.o.o.

www.rcco.hr

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

